

PAI LIN

ชุดสืบสานนิทานไทย

พระเอกชัยมณี- ศรีสุวรรณ

สุพรรณิการ

อัครราชบัณฑิตการ เรื่องราวเข้มข้นสนุกสนาน
แสนพระราชยอดนิทานไทย

พระอภัยมณี- ศรีสุวรรณ

สุพรรณิการ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
สุพรรณิการ์.

พระอภัยมณี-ศรีสุวรรณ.--กรุงเทพฯ : ไพลิน, ๒๕๕๕.

๑๑๒ หน้า.

๑. วรรณคดีไทย--ความเรียง. I. ชื่อเรื่อง.

๙๙๕.๙๑๔

ISBN ๙๗๔-๔๒๘-๓๙๑-๒

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ
นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

ประธานกรรมการ

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ที่ปรึกษากฎหมาย

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการต้นฉบับ

กองบรรณาธิการ

พิสูจน์อักษร

ออกแบบปก

ศิลปกรรม

วาดภาพ

พิมพ์

พล.อ.วิชา ศิริธรรม

จักรเฉลิม เฉลิมชัยวัฒน์

อนันต์ แยมเกษร น.บ., น.ม., นศ.ม.

สมบัติ สุทธิจิต

วังไพร สีสั่ง

ขวลิต พรหมกิตติวงศ์

สุริรัตน์ เข็นหลวง สุพรรณษา อินวงศ์ ศิริพร พงศ์สันต์วิภา

จิตรตรา ศรีความ วัลลิญา บางมด

Evolution_art99@hotmail.com

Evolution_art99@hotmail.com

วิภาวี รักษ์เจริญ

บริษัท โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด

จัดพิมพ์/จัดจำหน่าย

บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

๘๑ ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๑๙๑๙ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๑๘๑๘

Website : www.pailinbooknet.com E-mail : info@pailinbooknet.com

ISBN 974-428-391-2

9 789744 283917

★ราคา 109 บาท

คำนำสำนักพิมพ์

เรื่องราวของพระอภัยมณีและศรีสุวรรณนั้นกล่าวได้ว่าเป็นอีกหนึ่ง
สุดยอดของวรรณคดีไทยที่ยากจะมีเรื่องใดในยุคหลังมาเทียบเทียมได้

วรรณคดีชิ้นนี้ผ่านกาลเวลามาอย่างสง่างามด้วยยังคงเป็นผลงาน
ที่คนไทยทุกเพศทุกวัยล้วนรู้จักและยกย่อง ยังคงมีการนำไปร้องไปเล่น
เป็นละครลิเกกันอยู่บ้าง ด้วยพระอภัยมณีฉบับเต็มนั้นเป็นเรื่องยาว มี
เรื่องราวดำเนินไปถึงยุคสมัยของลูกหลานสินสมุทรและสุตสาครอีกด้วย

ในเล่มนี้ผู้เขียนได้คัดเฉพาะตอนแรกเริ่มต้นของเรื่องพระอภัยมณี
มาเล่าใหม่ในรูปแบบของนิทานแทรกคำกลอนเพื่ออ่านกันได้ง่ายขึ้น เชื่อ
ว่านอกจากท่านผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจแล้วยังจะได้รับ
อรรถรสอีกหลากหลายในการอ่าน เป็นต้นว่ารสแห่งภาษาวรรณคดีของ
สุนทรภู่ที่คัดลงมาประกอบเรื่องราวด้วยรสแห่งชีวิตที่ต้องผจญกับโชค
ชะตาตามบุญ-กรรม การเอาตัวรอด การใช้สติปัญญาของตัวละครต่างๆ
การผจญภัย ความรัก สงคราม การพลัดพราก ความมอดทน และยังมีรส
แห่งจินตนาการอันแสนอัศจรรย์ที่ปรากฏในรูปแบบของตัวละคร สัตว์
ต่างๆ และสภาพแวดล้อมอีกด้วย

ปรารภนาดี
บรรณาธิการ

คำนำ

พระอภัยมณีเป็นผลงานชิ้นเยี่ยมของ “สุนทรภู่” มหากวีเอกที่ได้ชื่อว่ายอดเยี่ยมทั้งสำนวนกลอนแสนสนุก ทั้งการผูกเรื่องยาวที่เต็มไปด้วยตัวละครมากมายอย่างลงตัว และทั้งจินตนาการที่แสนอัศจรรย์ของท่าน ซึ่งในเวลานับร้อยปีนั้นท่านได้เขียนเล่าด้วยจินตนาการหลายประการที่ได้ปรากฏว่าสิ่งนั้นบังเกิดมีขึ้นจริงในยุคสมัยต่อมา เช่น เรื่องของเรือที่บินได้ในอากาศ เป็นต้น

ข้าพเจ้าได้คัดสรรตอนครั้งแรกของเรื่องพระอภัยมณีมาเล่านิทานให้อ่านกันได้อย่างเพลิดเพลิน และยังสามารถกลอนของท่านสุนทรภู่ไว้ด้วยเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็นความสนุกในโคลงกลอนของท่าน อันอาจจะนำไปสู่การปลูกฝังหรือกระตุ้นให้คนไทยเรารักและผดุงรักษากลอนกาพย์สืบต่อไป

สุพรรณิการ์

สารบัญ

ตอนที่ ๑

พระอภัยมณีและศรีสุวรรณ ๗

ตอนที่ ๒

นางผีเสื้อสมุทรลักตัวพระอภัยมณี ๑๙

ตอนที่ ๓

ศรีสุวรรณเข้าเมืองรมจักร ๒๗

ตอนที่ ๔

ศรีสุวรรณเกี่ยวนางเกษรา ๔๓

ตอนที่ ๕

พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ๕๗

ตอนที่ ๖

พระอภัยมณีได้นางเงือก ๘๑

ตอนที่ ๗

นางสุวรรณมาลี ๘๗

ตอนที่ ๘

เรือแตก ๑๐๑

ตอนที่ ๑ พระอภัยมณีและศรีสุวรรณ

แต่ปางหลังยังมีกรุงกษัตริย์
สมมติวงศ์ทรงนามท้าวสุทัศน์
ผ่านสมบัติรัตนานามธานี
อันกรุงไกรใหญ่ยาวสิบเก้าโยชน์
ภูเขาโชดเป็นกำแพงบุรีศรี
สะพานพร้อมไพรฟ้าประชาชี
ชาวบุรีหรรษาสถาวร

นานมาแล้วยังมีกษัตริย์องค์หนึ่งนามว่าท้าวสุทัศน์ ทรงครองกรุงรัตนาคีซึ่งเป็นมหานครขนาดใหญ่ อัครมเหสีของพระองค์นั้นมีนามว่าพระนางประทุมเกสร ราชโอรสทั้งสองมีนามว่าเจ้าฟ้าอภัยมณี แลเจ้าฟ้าศรีสุวรรณ ตามธรรมเนียมบุรุษโบราณนั้นบรรดากษัตริย์เจ้าครองนครต่างๆ นิยมส่งราชบุตรของตนออกจากราชธานีไปแสวงหาวิชาความรู้ วิชาเรียนศิลปะวิชาจากบรรดาทิศาปาโมกข์ เพื่อให้ได้ความรู้รอบรู้อย่างกว้างขวางแล้วจะได้กลับมาเตรียมตัวเป็นรัชทายาทขึ้นครองราชสมบัติปกครองนครสืบต่อไป ครั้นเมื่อท้าวสุทัศน์เห็นว่าราชบุตรอภัยมณีมีอายุได้สิบห้าปีเศษแล้ว ส่วนองค์น้องพระศรีสุวรรณก็ได้มีอายุสิบสามปีเต็มแล้ว หากจะออกเดินทางไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ใส่ตัวไว้แต่วัยแรกเริ่มนั้นก็คงจะเป็นการดีไม่น้อย

“ลูกรักของพ่อเอ๋ย เจ้าทั้งสองนั้นเกิดมาเป็นชาย เป็นหน่อเนื้อเชื้อกษัตริย์ เมื่อเติบโตไปข้างหน้าเจ้าย่อมจะต้องได้ขึ้นครองราชสมบัติ ต้องดูแลปกป้องพิทักษ์รักษาอาณาประชาราษฎร์ของเจ้าตัวเรานั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ใส่ตัวไว้ให้มากกว่าความรู้พื้นฐานทางอักษรศาสตร์และการปกครองต่างๆ ที่พระครูในราชสำนักนี้ได้สอนแก่เจ้า ลูกเอ๋ยความรู้อันวิเศษทั้งไสยเวท และศิลปะต่างๆ นั้นยังมีอีกมากมายหลายแขนงอยู่ที่ข้างนอกนั้น ลูกทั้งสองจงเดินทางออกไปเจอโลกภายนอกบ้าง สืบเสาะหาความรู้วิเศษใส่ตัวไว้ ผูกตัวเป็นลูกศิษย์ลูกหากับอาจารย์ผู้รู้ แล้วค่อยกลับมายังกรุงรัตนาคีของเราลูก”

ท้าวสุทัศน์สั่งเสียสองพระโอรสอุปถัมภ์ในขณะที่ยังพระมเหสีประทุมเกสรนั้นได้แต่รำไห่โอบกอดลูกน้อยไว้ พลังสั่งเสีย

“ขอให้โชคดีและปลอดภัยไปดีมาดี ขอให้เทวดารักษาคุ้มครองลูกทั้งสอง อวยการเรียนอะไรก็จงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้ชำของแล้วรีบกลับมาหาแม่นะ เจ้าทั้งสองจงดูแลกันและกันด้วย”

“ไม่ต้องห่วงหรอกเสด็จแม่ ลูกจะดูแลน้องศรีสุวรรณเป็นอย่างดี”

พระอภัยมณีรับปากกับพระชนนีอย่างแข็งขันก่อนจัดเตรียมข้าวของแล้วออกเดินทางจากกรุงรัตนินในตอนพลบค่ำของคืนนั้นเอง เจ้าฟ้าอภัยมณีพระโอรสองค์ใหญ่แห่งกรุงรัตนินผู้มีพระชันษาสิบห้าปีเดินนำหน้าเจ้าฟ้าศรีสุวรรณผู้น้องมุ่งตรงไปยังชายป่า วันแล้ววันเล่าที่ต้องกินนอนอยู่กลางป่า ท่ามกลางเสียงของสิ่งสารพัดมากมายที่ถูกร้องก้องกังวานไปรอบในยามค่ำคืน ทั้งสองพระองค์ออกสันขวิญหายแต่ก็รวบรวมสติขวัญกำลังใจให้กล้าแข็งจูบมือกันเดินทางต่อไป ยามดึกตื่นนอนพักแรมใต้ต้นไม้ใหญ่ ครั้นรุ่งเช้าก็ลงเล่นน้ำที่ลำธารแล้วชักชวนกันเดินทางต่อ พบเห็นผลหมากรากไม้ที่สุกหอมอยู่เต็มต้นเมื่อใดก็ชวนกันไปเก็บกินประทังความหิวจวบจนสิบห้าวันผ่านไป พระอภัยมณีและศรีสุวรรณจึงคืบคลานเดินมาถึงตำบลแห่งหนึ่งซึ่งอยู่พ้นออกชายป่ามาได้ไม่ไกลนัก

“ถึงหมู่บ้านสักที น้องดีใจนักเจ้าพี่ เท้าของน้องบวมหมดแล้ว”

ศรีสุวรรณเอ่ยอย่างดีใจ พระอภัยมณีจึงว่า

“นี่คือหมู่บ้านจันทคาม พี่เคยได้ยินว่ามีอาจารย์ศาศปาโมกข์ชื่อดังและมีความรู้สูงอยู่ที่หมู่บ้านนี้ด้วยสองคนทีเดียว”

เมื่อพระอภัยมณีได้เข้าไปสืบเสาะถามบรรดาชาวบ้านดู ก็ได้รู้ว่าในหมู่บ้านจันทคามนี้มีพราหมณ์อยู่สองคนปลูกสำนักอยู่ที่ท้ายหมู่บ้านคนหนึ่ง และหัวหมู่บ้านคนหนึ่ง

“ว่าแต่ว่าราชครูเรียกค่าเล่าเรียนแพงมากเชียวนะ เขาว่าวิชาหนึ่ง ราชครูเรียกสองแสนตำลึงเลยทีเดียว แต่ดูผิวพรรณการแต่งเนื้อแต่งตัว ของเจ้าทั้งสองแล้ว เจ้าคงจะพอมิเงินมาเรียนวิชานะสิ ว่าแต่เจ้าจะเรียนอะไรหรือ”

สาวชาวบ้านถามอย่างอยากรู้ พระอภัยมณีและศรีสุวรรณได้แต่หันมามองหน้ากัน ในที่สุดศรีสุวรรณผู้น้องได้เลือกไปฝากตัวเป็นศิษย์ของอาจารย์ที่ปลูกสำนักอยู่ทางหัวหมู่บ้านซึ่งชำชองในวิชาทางกระบี่กระบอง ส่วนพระอภัยมณีนั่นเลือกพรหมณ์ที่ปลูกสำนักอยู่ท้ายบ้าน และวิชาที่อาจารย์ทศปาโมกข์นี้สอนได้อย่างวิเศษ และพระอภัยมณีเลือกเรียนก็คือศิลปะในการติดสีตีเป่า ทั้งสองโอรสนั้นมิได้นำเงินทองติดตัวมาด้วย เป็นจำนวนมากขนาดนั้น พระอภัยมณีและศรีสุวรรณจึงจำต้องถอดแหวนประดับอัญมณีบูชาครูแทนค่าเรียนสองแสนตำลึงต่อหนึ่งวิชานั้น

พระศรีสุวรรณนั้นก็ได้เล่าเรียนศาสตร์และศิลป์ของการใช้กระบี่กระบองอย่างเชี่ยวชาญแข่งขันตั้งแต่เข้าจรดเย็น ฝ่ายพระอภัยมณีนั่นพรหมณ์ผู้เป็นอาจารย์ทศปาโมกข์พาไปถึงบนยอดเขาเพื่อฝึกสอนวิชาการเป่าปี่ที่ถือว่าเป็นวิชาซึ่งควรจะได้เก็บเป็นความลับมิอยากให้ใครอื่นพลอยได้วิชานั้นไป แล้วอีกประการหนึ่งเพลงปี่ที่อาจารย์สอนพระอภัยมณีนั่นไม่ใช่เป็นเพียงการเป่าปี่อย่างเพราะพริ้งธรรมดา แต่หากว่าเพลงปี่นั้นเหมือนมีมนตร์วิเศษแม้แต่เสื้อข้างกลางไพรหากได้ยินแล้วเป็นต้องลืมหูลืมตาได้แต่ตรึงเข้ามา ยืนฟังเพลงปี่อย่างหลงใหลไปทั้งคืนไม่ว่าคนหรือสัตว์ เจ็ดเดือนผ่านไปพระอภัยมณีและศรีสุวรรณเรียนวิชาสำเร็จแล้ว ก็ลาพระอาจารย์จะกลับบ้านเมือง